

Büyük balıkların kanı necis midir, namaza mani olur mu?

Soru: Büyük balıkların kanı necis midir, namaza mani olur mu?

Kısa Fetva

Hanefi mezhebine göre büyük olsun küçük olsun tüm balıkların kanı temizdir. Kişinin üzerinde bulunması durumunda namaza zarar vermez.

Detaylı Fetva

İslam'da leş olan(şer'i usullere göre kesilmemiş) hayvan, kan, domuz ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanların yenmesi haramdır.¹ Bunlardan bir şekilde istifade edilmesi de caiz değildir. Ayrıca bunlar necis kabul edildiklerinden dolayı belli miktardan fazlasının kişinin üzerinde bulunması namazına mani olur.

Eti yenen bir hayvan dahi olsa şer'i usullere göre kesilmeden ölen her hayvan leş hükmündedir. Bir hayvanın leş sayılmaması için şer'i bir şekilde içindeki necis kanın boğazlanma yoluyla akıtılması şarttır. Bu sebeple kesildiğinde hayvandan akan kan pis, et ise temiz olur.²

Allah Rasûlü ﷺ kendiliğinden ölüp leş hükmüne geçen hayvanlardan balık ve çekirgeyi istisna ederek, helal olduklarını söylemiştir.³ Bir diğer hadiste "Denizin suyu temiz, kendiliğinden ölen hayvanı helaldir." buyrulmuştur.⁴ Buna göre balığın helal olması için diğer hayvanlar gibi şer'i usullere göre kesilme şartı yoktur. Hanefiler bu naslara binaen balığın kanının temiz olduğunu söylemektedir. Zira diğer hayvanlarda necis olduğundan dolayı kanın akıtılması şart koşulurken balık da böyle bir şartın koşulmaması balığın kanının temiz olduğunu gösterir.⁵ Hanefi mezhebinin Zahirü'r-rivaye kitaplarından el-Asl'da da balığın kanının necis olmadığı, herhangi bir şeyi ifsat etmeyeceği beyan edilmiştir.⁶ İmam Ebu Yusuf'tan balık kanının necis olduğuna dair nakiller yapılsa da bunlar mezhep alimleri tarafından zayıf görülmüştür.⁷ İmam Ebu Yusuf'tan gelen bir diğer rivayete göre de sadece büyük balıkların kanı necistir.⁸

Hanefi mezhebinin cumhuru balığın kanının temiz olması noktasında büyük veya küçük balık arasında bir ayrım gözetmemiştir. Zahirü'r-rivaye eserlerinde de böyle bir ayrıma gidilmeden balığın kanının temiz olduğu söylendiğinden dolayı Hanefilere göre büyük balığın kanı da temiz sayılır.⁹ Dolayısıyla kişinin üzerinde bulunması namazına zarar vermez.

Şafiilere göre ise bu konu hakkında iki görüş olsa da tercih edilen görüşe göre balığın kanı necistir.¹⁰

1. el-Bakara 2/173.
2. Ebü'l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti'l-mübtedî*, thk. Said Bektaş (Medine: Dâru's-Sirâc, 2019), 6/382.
3. Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd el-Kazvinî İbn Mâce, *Sünen-i İbn Mâce* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2009), "Sayd", 9.
4. Ebû Abdirrahmân Ahmed b. Şuayb b. Alî en-Nesâî, *es-Sünen* (Beyrut: Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 2009), "Taharet", 47.
5. Ebû Bekr Ahmed b. Alî er-Râzî Cessas, *Şerhu Muhtaşari't-Ṭahâvî* (Medine: Dâru's-Sirâc, 2010), 8/540.
6. Ebû Abdillâh Muhammed b. el-Hasen b. Ferkad eş-Şeybânî, *el-Aşl* (Beyrut: Dâr'u İbn Hazm, 2012), 1/55.
7. Zeynüddîn b. İbrâhîm b. Muhammed el-Mısırî İbn Nuceym, *el-Bahru'r-Râik Şerhu Kenzi'd-Dekâik* (Beyrut: Daru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 1434), 1/408.
8. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü'l-muhtâr 'ale'd-dürri'l-muhtâr* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2015), 1/579.
9. İbn Nuceym, *el-Bahru'r-Râik Şerhu Kenzi'd-Dekâik*, 1/408.
10. Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî en-Nevevî, *el-Mecmû' Şerhu'l-Mühezzeb* (Beyrut: el-Mektebetü'l-Asriyye, 2014), 2/356.

